

آبونه شرا : هر رايچون
سنه لکي (٤٠٠) آلتی ایلنی
(٢٢٥) ، ممالك اجنبیه ایچون
سنه لکي (٤٥٠) ، آلتی ایلنی
(٢٥٠) غروشدور.

نسخه سی ٧,٥ غروشدور .
سنه لکي ٥٢ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندنه

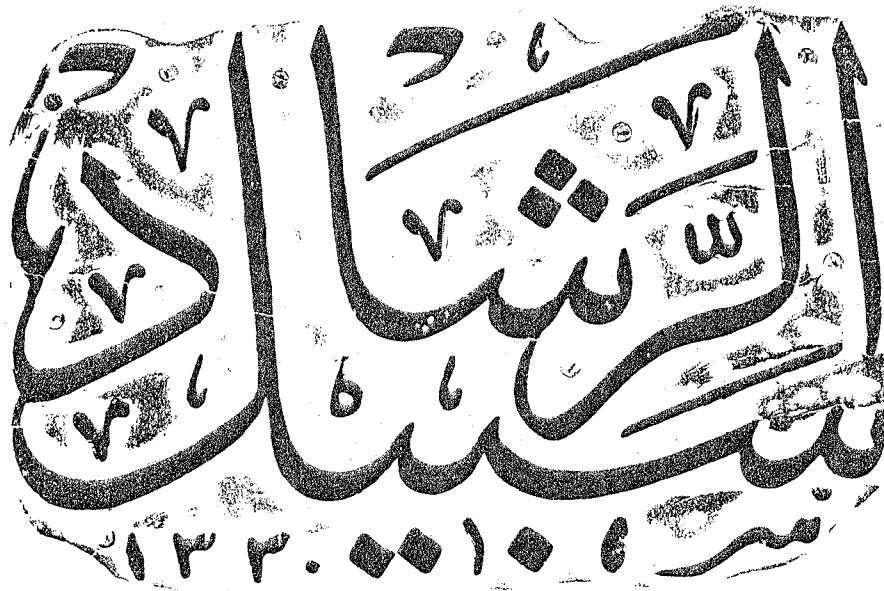
اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولتور . درج ایدله بن
یازیر احاده اولتماز .

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

باش محرر
محمد ماکف

صاحب و مدر
اشرف ادیب

اداره سی تبدیلیده ایریجه
۵ غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالك اجنبیه دن آبونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسجه یازلسی رجا اولتور .

یاره کوندردلیکی زمان نهیه
دائر اولدیفی بیلدرلسی
رجا اولتور

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

کبی عربستانده چیقان یانینده پک آزوت ایچنده بحر محیط اطلسی ساحلرندن هندستانک شمس اووالرینه قدر یایلدی . و بوتون دنیای احاطه و تخریب (۱) تهلکسنى عرض ایتدی .

دیورکه التفاتنه ، خیر خواهلغنه ، بیطرفلغنه ، حقیقه هیج دییه جک یوق .

مؤرخک بوقدر قصر بصر صاحبی اولدیغنه تعجب اولنور . برکه مجاهدین اسلام ، باخصوص صدر اولک رجالی حقند ، چوق دکل ، بر آز معلومات آنسه « باربار ، سورو ، تعبیرلرینه ماصدق اولمقدن متعالی اولدقلری درحال آکلاشیلیر . بونلر نه بیجم باربار ایمشله دنیانک الهمهم واک مدنی یرلرنده تأسیس حکومت ایتمش ، هر کیره کلری یرده یرلشمش ، فاتحک زمانلرینه کلنجهیه قدر دنیانک ال مدنی طانیلان اقوامنه غلبه ایله کندی مدنیتلرینی و برجوقلرینه لسانلرینی بیله قبول ایتدیرمش ، آوروپانک او تاریخلرده باربار اولان اقوامنی نور عام و معرفتلیله تنویر ایلهمش ، مؤسسات اجتماعیله لری اسلامک بوکونکی اک عاجز دورده قدر پیای اون اوچ بحق عصرادامیه موفق اولمش ، بوندن سوکره سی ایچونده مؤلفک بیله کندی اعترافی (ج ۱ ص ۱۶) وجهله ده چوق زمانلره قدر امید زوالنی کسمشدر . سورواطلاقه سزا انسانلر جماعتی هانکی دیارده مدنیتلرینی ، دینلرینی ، لسانلرینی کندی مغلوبلرینه قبول ایتدیرمه بیلیمشلردر ؟ تاریخ بشر انسانلره هیج برشی اوکره تممش ایسه شونی ذهنلرینه حک ایتمشدرکه کیمک مدیتی ده یوکسک ایسه دیکرینه ماده اولماسده معناً غالب اولیور . ایشته جنکیز ، ایشته هلاکو . غلبات عسکریه لری بو قدر قطعی ، بو قدر بارلاق ، دیار اسلامی سراسر تخریب ایتک درجه لری بولمش ایکن ایکی مدنیتک تصادمی مادون موقعنده اولانک پک آز سوکره یره سربلشنی انتاج ایتدی . کندیلرینک و مدهش اردولرینک اولاد و انسانی هب وحدت اسلامی دأرهمه کیردیلر . وجهله سی دین اسلامه ، مدیت اسلامییه خادم جانسپار اولدیلر . روما یونانستانه غالب کلدی . مدیتی محکوملرینه قبولی ایتدیردی ؟ یوقسه یونان فلسفه سنک متخالف آرا و افکارینک ، مؤسسات اجتماعی سنک زبونیمی قالدی ؟ غربی روما ایمپراطورانی حقیقتده بر یونان ایمپراطورلغندن باشقه برشمیدی ؟ بونکده عکسنه ایتالیا به شپادن هجوم ایله سکنه سنی ماده قید اسارتنه آلان چشید چشید باربارلرک هسانکیسی لاتین عرقی ایچنده اریوب محو اولمادی ؟ هر یرده و هر زمانده بلا تخلف تجلی ایتمش اولان حقیقت تاریخیه نک اهل اسلام حقنده ده تجلی ایتسنه مانع علمی و عقلی عجبا نه ایمش ؟ مدیتی دیکر اقوامه قبول ایتدیرنلر اگر باربار ، سورو دکل ایسه جزیره العربدن یکی بر دین ایله ، الده مشعل نور و حقیقت اولارق چیقانلرده - مؤلفک زعمنه رغماً - باربار ، سورو دکلدر . خلافتی ادما ضرعکارلقدرد .

برصورتده استغراش نسوانه ، قالدیریم اخلاقسزلقلرینه قارشى الكه مؤثر مانعه تعدد زوجاتدر . هیج بر مجدد اخلاقی فحش تشویق ایتک مسئولیتنی درعهده ایتکسزین بو عادتنی قالدیرمغه تثبیت ایدم من . بواندیشه اولماسه تعدد زوجات چوقدن الفا ایدیلیدی .

۶ - خریستیانلوقده داخل اولدینی حالده هیج بر دین ، تعدد زوجاتی منع ایتمه مشدر . خریستیان پاپاسلری ، شارعلری دینلری نامنه تعدد زوجاتی الفا ایتکده حقمنزدلر .

۷ - حضرت همدن باشقه بر پیغمبر ، تعدد زوجاتی تنظیم و تحدید ایتمه مشدر . مسلمانلک خیرکار واک مؤثر صورتده تعدد زوجاتی تنظیم و تحدید ایتمشدر .

۸ - قرآن کریمدن باشقه هیج بر کتاب الهی زوجیه برلکنی تشویق و توصیه ایتمه مشدر .

۹ - تعدد زوجات عادتنی زواله یوز طومقله برابر حرب همومی کبی برطاقم فلا کتیرک بو عادتنی احیا ایتمه سی محتملدر . هر حالده بو عادتک اساسات اسلامییه دأرهمسند تنظیمی لازمدر . بالعکس بو عادت زائل اولاجقسه مسلمانلک توصیه ایتدیکی حقیقی زوجیه برلکی اونک یرینه قائم اولمالیدر .

۱۰ - تعدد زوجات ، حقیقتده بر مؤسسه اسلامییه دکلدر . تعدد زوجاتدن ده فضلّه زوجیه برلکی بر مؤسسه اسلامییه در .

شیر حسین قیدرای

اسلام تاریخی مقنده

مقدمه ۱

بویاک فقره اون صحیفه لک و مؤلفک تعبیرنجه «اون اوچ عصردن فضلّه بر تاریخک غایت مختصر و سطحی خلاصه سی» در . بو سطرلری املا ایدن روح کین آلود ده ایلک آدیمده انسانی اورکو تیور و اثرک مطالعه سیله - پی در پی منکشف اولاجق - کلیسا ، همده دشمن اسلام بر کلیسا کونلککنک آغیر قوقولری قارنک ، باخصوص مسلمان قارنک شامه سنی بزار ایدیور .

مؤلف هیج امید ایدلمه دک بر زمانده «یکی ، باربار و اوآنه قدر مجهول» بر قومک یکی بر دین ایله «ایچنه کیرلر بر طاقم چوللردن بردن بره میدانه» چیقدیغنی خبر و یربور . دینمک سرعت انتشارینه فاتحان اسلامه قارشى جابجا «باربار ، سورو» کبی تعبیرات محقرانه یی ابدالندنده کری قالمق سزین بویوک بر حیرتله باقیور و بو خوارقما انتشاری بر یانعیته بکزه تیور :

«... آلورک هر ایریشه یی یرده کندیته برغدا بولان بر سته پ یانغینی

مظفریات دہ حسابہ قاتیلیر (آدجھزک آکلاشیلان بزمہ کورمہجک بر چوق حسابی وار) وخرستیانلک بونی آنجی قسمآ استرداد ایدہ بیلہجکی دوشونولورسہ ملاحظاتمزدہا آجی اولاییلیر .

دیہ مرثیہ خوانلق ایدیور . بو دورلو حیقلانملر بیطرفلق ، خیرخواہلق دعوالرینی طیبی ہیچہ ایندیرر . ہمہدہ کورولوب آکلاشیلورکہ مؤلف جنابلرنده کی تعصب علی الاطلاق بر خرستیسان تعصبی دکل دہ ریم پاپاہ صدائقلہ ایمان ایتش ، اورتودوقس کلیسا سندنہ دشمن خالص مخاص برقاتولیک پاپاسی تعصیدر . اونک الکزیادہ یانوب طوتوشدینی بر مؤمنلرینک الدن قاجاسیدر . جان ودلن آرزو ایتدیکی شئ دہ شو قاجیرلش روحلری استرداد ایدہ بیلیمک ایچون اهل صلیب مجادلہ سنی ادامہ ودین اسلامی ازالہ در .

بوندن صوکرہ ایسہ :

« بو محاربلر کیملردی ؟ او مدہش چولاردن اولری دنیای ضبطہ کیم سوق ایتشدی ؟ نەدن اوقدر خوارق اظہار ایدہ بیلدیر ؟ اوقدر آز سنہ ایچندہ استحصا ایتدکری فوائدنہدن اوقدر عظیم قلم اولدی . اون اوج عصراتی بر مبارزہ وزم پک فائق اولان مدیتیزک مالک اولدینی وسائط مؤثرہ وقویہ بو بویوک دین ومدیت دشمنی کری سورمک قادر اولامادی ؟ عجا بزده بر نقصان وقصور ی وارک دشمنلر منہ نقطہدہ بزمہ غیر قابل انکار صورتدہ متفوق بولونیورلر ؟ عجا بو نقصان الآن دوام ایتدیکی ایچون میدرکہ بز بو ترقیاتمزہ رغماً اونی تلافی ایدہ میورز ؟ »

کبی مهم سسؤاللری صوربیورده ہرنہ دلسہ بو خصوصہدہ کندی رأی ذانیسنی - حاضر صرہ سی کلشکن - اظہارہ تصدی ایتیور . او بالکیز اعدای اسلام اولانلرک عصرآ بعدعصر بزمہ قارشى وضعیترینی ، کیتدیکہ آرتان عداوت مستمرلرینی برلسان تصویب ایلہ نقل وحکایہ ایتمککہ اکتفا ایدیور . ہم دہ ناصل برلسان ایلہ ! ایشته دیکلہ یکیز :

« .. برنجی عصر خرستیانلری ، کذلک متعاقب عصرہدہ کیلر اسلامیتک ترقیسنی بر درلو ایضاحہ موفق اولامادیلر . ایضاح ایتک کندی قصورلرینی بیلیمک دیمکدی . حال بوہ ہیچ بر ملت بویلہ بر وقوفہ صاحب اولاماشدر . ایلک مسلمان خلیفہ لرینہ معاصر اولان خرستیانلر بوسؤاللری کندی کندیلرینہ ایراد بیلہ ایتدیلر .

بونلر بالکیز غالبلرک یی بر عبادتہ مالک اولدیلرینی (بورادہ کی «عبادت» کلہ سی برندہ دکل) وعیسا ایمانی باطل دیہ ردایتدکرینی (بو «عیسائیانی» تعبیری دہ یا کلشدر . خطا اصلدہ می یوقسہ ترجمہدہ می بیلیموروم . بز مسلمانلر عیسی صلی اللہ علیہ وسلم افندہ کی اولوالعزم انبیادن بر ذات عظیم ذیشانک ایمانہ نصل باطل دیہ بیلیرز ؟) مهم بر صورتدہ بیلورلردی . بو یی عبادتی (!) بر پیغمبرک چقاردیفنہ ، بویغمبرک روم ولاتین پاپاسلرینک خرستیانلغنی قالدیرمق اداسندہ بولوندیفنہ واقف ایدیلر . بویغمبرک اسمنی ایشیتدیلر . فقط بونی تلفظ اوقدر زورده کی اسمنک نہ اولدیفنی بیلہ قطعیتلہ تحظر ایدہ میورلردی . یکی دینک آتش وقیلج ایلہ انتشار ایتش بر چوق قربانلرہ مال اولمش اولماسی و یزانی ایلہ روما راہلرینک خرستیانلغنی علیہندہ غایت شدتلی طاورائماسی (بوتوصیفات مؤلفک حسابنہ کچیرلک لازمدر . سیاق وسباق بونی کوستریورہ) اسلامیتہ عوام خلقت مخیلہ سندنہ غایت قورقونج بر شکل ویردی . الک ظالمانہ وفنا شیلرک بر تمثالی ، شیطانی بر کذب وحیلہ کی کوروندی . »

بو خارق العادہ ظہوری مؤلفک یانغینہ بکنز تمسی دہ ادبایہ یاقیشیر بر تشبیہ اولماسہ کرکدر . چونکہ یانغینک اثری خراب واضمحلالدر . آتش اوغرادینی یردہ بقا وسعدت ایزی براتماز . مجاہدین اسلامک اثر معظمی ایسہ حالا میداندہ طوران بر آبدہ مدیت وراحت وعمراندر . آوروپادہ بیلہ تعصب نصرانیتلہ کوزی قارارمش اولانلری کوندن کونہ دہا زیادہ حیران ایدوب طوربور . مؤرخزک بویانغین تشبیہ اوقدر اہمیت ویروب بووادیدہ سوزی اوزائماسی اسلامک خرستیانلق اوزرینہ واقع اولاق غلبات متقدمہ سی ایلہ خرستیانلرک اهل صلیب محارباتندہ کی فحیح مغلوبیتلرینہ - بو خلاصہ نک دیکر سطرلرندن صراحتہ آکلاشیلدینی اوزرہ - یورکنک پک یانمش اولماسدن ایلری کلش اولسہ کرکدر . بوفقرہ ایلہ بوندن صوکرہ کی فقرہ لردہ پک جالب دقت بر شئ وار . بختی ہب خرستیانلق اوزرینہ یوروتہرک اظہار اسف ایدیور . حالبوکہ اسلامک غلبہ سی منحصر آ خرستیانلرہ قارشى واقع اولاماشدی . او ، دولت ساسانیہ کی معظم بر سلطنتی دہ بر حملہ دہ یرہ سرمش ، شرق وضربدہ بر چوق حکومتلری دہ ویرمشدی . اسلامک یکانہ غایہ سی صانکہ بالکیز روم سلطنتہ طوروس طاغلرندن اعتباراً سد چکمکدن عبارت ایتش کی مؤلف بوتون تلہفاتی بو نقطہ یہ حصر ایدوب ایکی دین - اوت ایکی صنف خلق ، ایکی دین - آراسندہ مقایسہ یوللو واوزون بویلواجالہ قام ایدوب طورمشدرکہ اثرینک تألیفہ سائق عشق نصرانیت اولدیفنی بونککہ صراحتہ کوسترمش اولیور . ایلریکی فقرہ لردہ دہ بو عشقک ایزلرینہ بول بول تصادف ایدہ جکیز .

بیطرف مؤرخلک بومیدر ؟ باقیکنز نہ دییور :

« ... خرستیان قوملری (اقوام سائرہ یی آفرینہ آلفہ ہیچ احتیاج حس ایتشی !) دوشدکری عجز وضع ایچندہ بو عظیم ہرج ومرجلہ حاطلانہ سیرجی طور دیلر . ہیچ بر شئ یاپہ مادیلر . ہیچ برندہ یانغینی (یعنی دائرہ اسلامک توسعنی) طور دیرمق قوتی بولونمادی . »

بر آز صوکرہدہ بوتون قباحتی روملرہ یعنی اورتودوقسلرہ عطف ایدہرک :

« ... روملرک رخاوت وعطالتی ، یزانیس ایمبراطورلرینک عجزلری بوزندن خرستیانلق ، نفوسی چوق ولایتلر ، میلیونلرہ مؤمنلر (یعنی خرستیانلر) غائب ایتشدی . احتمالکہ بور ثلثدن فضلہ ایدی . عیسا دینک مہد ظہوری بیلہ کافرلر (یعنی مسلمانلر) آلتہ کچمشدی . بویک مدہش بر فلاکت ایدی . ہیچ بوکا چارہ ساز اولامازدی . غائب ایدیلن یرلرک و روحلرک تکرار استرداد ایچون آجیلان عظیم مجادلہ (یعنی اهل صلیب محارباتی) ہیچ بر زمان اوکوندن بری انقطاعہ اوغرمامش و بوکونہ قدر حالا شرقدہ دوام ایتسکدہ بولونمش ایسہدہ خرستیانلک سکسان سنہدن بر آز فضلہ مدت ظرفندہ غائب ایتدکرینہ مقابل اون اوج عصراتی بر مبارزہدن صوکرہ استرداد ایتدیکی شیلرک نہ قدر آز اولدینی نظر ملاحظہ کی آلتیرسہ استحصا ایدیلن فوائدک (یعنی مسلمانلری قیرمانک و ملککرینی الارندن آلمانک) پک اہمیتسز اولدینی تسلیم ایدیور . بوقدر عدم موفقیتدن طولانی پک آجی ملاحظات درمیانی قابلدر . اسلامیتک اون آلتنجی و اون یدنجی عصرہ (تورککک ہجارتانی فتح ایتدکری وویانہ سورلرینی دوکدکاری تاریخلر) نائل اولدیلری

پرنس جنابلری (مؤلفك بر پرنس اولدینغی آغزندن آغزه ایشیدییورز.) خرستیان رهبانك « بواك مدھش دشمنی هرواسطه ایله تزییف وتذلیل ایتمك » چالیشدیغی خبر ویررکن :

« بودشمنك خارقه آلود موفقیاتی دنیاك غایتله مطلوب اولان خرستیانلا شدیرماسنه برمانه وخرستیانلنك توسمی ایچون دائمی برتهلكه تشکیل ایدیوردی. خرستیانلق، برطاقم السهيات مسئلهلری وپولتیقه اختلافلری یوزندن داخلی وعیق نزاغلر ایچنده مشكلاته مستغرق بولدیغی جهته تهلكه بویوك ایدی. »

سوزلریله هرواسطه ایله، یعنی افتراده داخل اولوق اوزره هرواسطه ایله دین اسلامی تزییف وتذلیل ایدن رهبانی عادتاً حقلی بولیور؛ دشمنه متحد برجهه عرض ایدمهین « خرستیانلره قارشى « متحد وقوی دشمنلر » ك « هرکون یكى مهتدیله » قازاندیغی و « مسلمانلرك هرکون چوقالوب خرستیانلرك عددجه آزالدیغی یانه یاقيله آكلانیور.

وهیچ بر زمان هیچ بر دین، حق خرستیانلق بیله بوقدر چابوق، بوقدر تام، بوقدر سورکلی موفقیترلره نائل اولامادیغی ایچون « بویكى اعتقادك انتشاری ظالمانه بر حيله كارلق، یكانه ایمان حقیقی اولان خرستیانلنك احساسنه عزم ایتمش شیطانك بر ایشی كبی تاقی « ایدلیدیكى خبر ویریور. دهسا صوكرده محمد (صلی الله علیه وسلم) ایله دین محمدی و امت محمدیه حقنده « دهشت ایله قاریشیق کین و نفرت » ك کوندن كونه آرتدیغی و « داخلی بیتكینلك تأثیریه مسلمانلر خرستیان اقوامی ضررینه اوله رق فتوحاتلری آرتق توسیع ایدمه من حاله كلكلاری زمان، بیله خرستیانلرك مسلمانلره قارشى اولان نفرتی بر درلو صوغومادیغی وبونجه قیمتدار جانلری فدایه مال اولان اهل صلیب محارباتنك فائده ویرمه دیکنى آجی آجی تشریح ایدرکن :

« ... بویكون بیله مسلمان عسکری خرستیانلنك اك مقدس معبدنه (یعنی قدسده قمامه کایساننده) سیغارسنی استخفافكارانه ایچهرک، سن سه بولقر کایساننده (ینه قمامه دیمکدر) پیغمبر محمدك (صلی الله علیه وسلم) خلیفه سی صقیله خرستیانلق دینی قازیمقی وظیفه سیله مكلف بولنان یرکیمسه نك قدرت حاکمانه سنی تمثیل ایدیور. »

دیه یانیق بر مرتبه ده اوقویور.

بو سوزلرده کی غرض و کین، حق تزیور ال ایله طوتولاجق درجه ده تجسم ایتمکده در. مسلمان عسکرینك قمامه کایساننده انغاریه اولارق ایفا ایتدیكى بکجیلک خرستیانلرك کندى آره لرنده کی منازعات و حق مقاتلاته میدان ویرمه مک ایچون ینه خرستیان دولتلرك طلبی اوزرینه اتخاذایدلمش بر تدیردن عبارت ایدی.

نوبت بکله ین نفرک ایسه - باشقه بر موقعده ده اولسه - سیغاره ایچیمه جکی معلومدر. هله خرستیان وخرستیانلق دینك کوکنى قازیمقی افتراسنی بداهت حسیه رد ایدر. اگر دین اسلامك بویله بر غایه سی اولایدی قهر واستیلا کونلرمزده کوکلرینی قازیر، پرنس جنابلرینك مرثیه خوان اولماسنه بیله میدان ویرمه جك صورتده نام و نشانلرینی

اورته دن قالدیرردق. ایکیده برده قلیچ دینی، آتش دینی توصیفلریله قدرینی عقلی صیره تنزیه چالیشدیغی بو دینك ناصل انتشار ایتدیكى، مسامحه کارلقلرینك درجه سنی (ت. و. آرئولد) ك بویاقینلرده چرکش زاده خلیل خالد بك افندی طرفمن ترجمه سنه همت بویوریلان « انتشار اسلام تاریخی » مطالعه ایتمه سنی مؤلف جنابلرینه توصیه ایدرسه ك بك ده کستاخلق اولماز.

خلاصه تاریخیه نك بوندن صوكراسی خرستیانلنك غلبه زمانلرینه حائدر. خرستیانلنك « قهرمانانه مجادله لدن صوكره (شدید وظالمانه بر مجادله دن بحث ایتمك ایسته دیکنى البته اوقویانلر آكلار.) اسپانیاده عربلره غلبه چالیدیغی (یعنی بره وارنجیه قدر نفوسی قتل، نفی واجلا ویا ارتداده اجبار ایتدیكى) سویلیور، شو قدرکه « استانبولك ضیاعی » ایله « مسلمانلرك بحارستانده، حق و یانه سورلری قارشیدنده کوزوکه لری بك بهالی بر فیثاته مال اولدیغی، دوشونه رك بك حیفلا نیور.

بوندن صوكره آرتق موضوع بحث تورکارله خرستیانلرك مصارع سیدر. بومصارعه تورکارك مغلوبیتی « بحارلره اسلاولرك ثمره موفقیقی » اولمایوب « خرستیان مدینتلك خارجی حدودلرینه چاربان شدید دالغه لرك، سونمكه مهیا داخلی اختلاجات عظیمه نك صوك رعشه لری « اولدیغی حقیقته بر درجه به قدر یاقلاشهرق اعتراف ایتدکن صوكره :

« فقط تورکیه نك داخلی انحطاطی آورپاده کی محاربات عسکریه به نهایت ویردیه ده، خرستیانلر بویكون حالا دوام ایدن او بطی استرداد ایشنه و مجادله به تکرار باشلا دیلر سده مظفریت کونی هنوز اوزا قدر. »

دیور. مؤلفك حسرتکشی اولدیغی اومظفریت کوتی کندیسنه ده، قومنك احفاد وانسالنه ده ابدأ ریم کوسترمسون ! زیرا ماسبقده کی افاداتنك سیاقه نظراً تورکاک کوکی قازینما دججه آد مجنز اوح ادیه کنیش بر نفس آلامیه جقدر.

دها صوكره « خسته آدم » ك هنوز قوه حیاتیه سی باقی اولدیغی یونانلیرك مغلوبیتندن استدلال ایدوب - ظاهر بزی چار چابوق محو ایتمك ایچون دها تدبیرلی طاورانسونلر دییه - أوروبا دیپلوماسیسنی ایقاضه غیرت ایدیور. و :

« ... أوروبا دیپلوماسیسنك دائمی نیکیینلکنى (معناسی آچیق) اك چوق اخلاص ایدن مسئله وارسه اوده بودر. اسلامیت بویكون بیله خرستیانلنك صوكره اك قوتلی دیندر. سالکارینك درین قناعتلری دولایسیله خرستیانلق مذهبك انکشافه قارشى بویوك بر مانعدر. دها بر چوق عصر بویله قوتلی حالنده قالا جقدر. بویكون بیله خرستیان أوروبا مالک اولدیغی نا متناهی منابه رعماً اسلامیتده کندیسنك مدینتلك مرستجه انکشافه قارشى نا قابل اقتحام بر حائله تصادف ایتمکده در. » « مطالعه سنی درمیان ایدیور.

ای محترم قاره، اك بیطرف (ا) والک خیرخواه () دیدکلری بره و رخك یوقاریکی سوزلرینی تکرار اوقوده عبرت آل.

مؤلف یوقاریده انتشار دین اسلام اسپانی کویا استکناه ایتمك

اولہ جقلردی . چونکہ بودینک سبب انتشاری کندی ذاتندہ مندج، مؤمنلری ایستہ سز ایلری کوتورن ، یابانجیلری کنیدیته مفتون ایدن بر معنوی قوتدر .

بودین دین فطرتدر . اونک تعالینی بکنمیه جک فطرت و طبیعت انسانیه یوقدر . عقیده سی غایت ساده اولوب هر عقلک بلاتردد قبول ایدمیه جکی توحیدالہی ایلہ تصدیق رسول علیہ السلامدن عبارتدر . « بر اوچدر ، اوچ بردر » قضیہ سی ایلہ ، خرسیتانلردہ کی دیگر اسرار ایمانیہ ایلہ کیمسہ نک عقلنی تغلیط ایتز . مسائل ایمانیہ دہ عقلہ ایشدن ال چکدیرمز . عبادتلیر ہب قولای وفردایلہ جمعیتک نفعنہ خادمدر . مؤمنلر ہب قارشددر . بیلرندہ تفاضل یعنی بر کیمسہ نک دیگرندن عنداللہ افضل اولماسی تقوی ایلہ در . کیمک تقواسی زیادہ ایسہ افضل اودر . دنیا جہ ہبسی حقوقجہ تماماً مساویدرلر . بودین عرق ، رنگ فرقی کوزہ نمہ دیک کی کیمسہ نک کیمسہ اوزرینہ نہ فردی ، نہ صنفی تحکمنی قبول ایتز . اللہ ایلہ قول آردسندہ توسط ایدم جک رهبانیتی کلیاً رد ایدر . کیمک علمی دہا چوق ایسہ دیگرینہ رأیاً او تفوق ایدر . حاصلی هر کس اللہک قولیدر ، کیمسہ کیمسہ یہ قول اولاماز . اک بویوک اولان ذاتن اک حقیر ووضیع فردہ قدر هر کس قانون الہی اولان شریعت نظرندہ مساویدر . نتہ کیم حضور حا کمدہ بر یہودی ایلہ یان یانہ طوروب مرافعہ اولمقدن علی المرتضی رضی اللہ عنہک نفسی ابا ایتہ مشدی . کذلک کیم اولدینی بلیرسز بر بدوی یہ حقسز یرہ بر توقات آنان غسانی حکمدارینہ بدوی یہ مقابله بر توقات آتدیرمقلہ اجرای قصاصدہ حضرت عمر رضی اللہ عنہ هیچ تردد ایتہ مشدی .

امربالمعروف ایلہ نہی عن المنکر هر مسلمانک مرتبہ سنہ ، علمنہ ، قدرتنہ ، موقع اجتماعینہ کوردہ وظیفہ سی اولدینی ایچون بر بدوی عمر رضی اللہ عنہ علی ملائ الناس « سن اکر بلیرسہ ک سن قیلیدچلر منزله طوغرولتورزا ، دیہ جک قدر حریت کلامنی استعمال ایتمش و بوکا کیمسہ تعجب ایتہ مشدر .

بو دین بوتون محاسن وفضائلی امر ، بوتون مساوی و رذائلی نہی ایدر . قواعد شرعیہ سنندہ حق نفعہ مقدمدر . آوروپانک رومادن یادکار قالان حقوقندہ ایسہ برعکسدر . منفعت عامہ حق النیرہ تقدم ایدر .

فتوح اسلامہ داخل اولان بلادک اہالیسی - ہر ہانکی عرقدن اولورسہ اولسون - دائرہ اسلامہ کیرمکلہ درحال قارداش و مسلمانانق فوائدینک کافہ سنندن بلانقصان متعم اولورلر . جزیہ کذار اولمغہ دہ راضی اولورلرسہ یک خفیف اولان بویلہ بر ویرکو سایہ سنندہ « اہم مالنا وعلیہم ماعینا » قاعدہ سنہ تبعاً مسلمانلرک دنیوی نعمت وکفالتیرینہ اشتراک ایدرلر وداخلی جبارہ نک تسلطدن ، خارجی دشمنلرک تجاوزندن

اوزرہ بش سؤال ایراد ایتشدی . اوزرندن غیظ وخصومت آقان بونجہ صحیفہ لر قارالادقدن صوکرہ بونلرک کرک بوفقرہ ایچندہ ، کرک بوندن صوکرہ کی صحیفہ لردہ - ولو غرضکارانہ یازلمش - جوابلری بہودہ آرایا جقسکز . اونک سویلہ میہ جکی ، سویلہ میہ جکی یالکز بو سؤاللرک جوابلریدر . اسلامک سرعت برقیہ ایلہ انتشارینی ، قولای قولای مہتدیلر قازانماسی ، خرسیتانلرک عدینی آزالتماسی ، کیردیک یردہ کوکشمہ سنی « الظالمانہ و فاشیلرک تمثالی » ، « شیطانی بر کذب و حیلہ » ، « شیطانک ایشی » اعتقاد ایدن ویا ایتدیرن پاپاسلرلہ جہلہ نصارانک سسوزلری پرنس جنابلری تصویبکارانہ برادا ایلہ بزہ نقل ایدم جکنہ کنیدیسندن دہا منصف دیگر آوروپالی مؤلفلرک اعتراف ایتدکاری حقیقتلردن بعضیلرینہ کتابک مینی مینی برکوشہ جکی آچسہیدی ، امین اولسون کہ ، سرمایہ تعصبدن یک بویوک برشی اکسیتمکسزین ینہ بیطرفلق دعواسی - خافلاری آلدانہ جق قدر اولسون - ایلری سورہ بیلہ جکدی . فقط ہیہات ، او ، واتیقان پاپاسلری قدر متعصبدر . اونلر کی حقندن ساکت اولمغہ عہد وپیمان ایتشددر . مع هذا مساعدہ لرینہ انتظار ایتمکسزین بوجوابلری بز ویرہ لم :

دین اسلام واقعا بوزوالیلرہ شاشیقنلق ویرہ جک صورتدہ انکشاف ایتمکلہ تاریخ طالعہ بر مثلی دہا کورولہین بر انقلاب عظیم یابدی . فرانسه انقلاب کیرندن حاصل اولان نتائج عظیمہ دن ہر فرست دوشدجکہ بحث ایدیلر طورور . اونی بویوک کورمکدہ برباقیمہ کوردہ محقدر . فقط حقوق بشر بیاننامہ سنک اعلان ایتدیک حریت ، مساوات ، عدالت مفہوملری قرون وسطانک اومبارک عصرلرندہ دین اسلامک باغیرہ باغیرہ بوتون انسانلرک قولالقرینہ یتشدیرمک ، ذہنلرینہ یرلشدیرمک ایستہ دیک دساتیر نجات بخشانک آنجق اون ایکی عصر ترددن صوکرہ آوروپالینک قافاسنہ ہم دہ قان و آتش بہاسنہ صوقولش حق ایتقدن بعضیلریدر . اسلامک ارواح بشریہ دہ ایساع ایتدیک تحولات و انقلاب - بر آاز دوشونولسہ - انسانہ حقیقہ حیرت ویرر . بر بدوی قومک بردن برہ مدنیلرہ مدنیت استادی اولیویرمہ سی البتہ سیسز دکلددر . فقط بونی یوقاریدہ صاییلان طفلانہ اسبابہ عطف ایتک کولونجدر . برعام آدمی بوکی صاحبہ صاپان اسبابی رأی نمونہ لری دکل ، آنجق تحفلق اولمق اوزرہ ایراد ایدم بیلیر . مؤلف اصلاً مسلمانلرک « درین قناعتلری طولانیسیلہ خرسیتانلق مذهبک انکشاف قارشی » نیچون « بویوک برمانعہ » اولدیغنی بالتحلیل آراشدیرمق اقتضا ایدردی . ہر حالہ شوکا ، طوائن اولسون کہ - بر یردہ ایما ایتدیک اوزرہ - بوکا سبب پاپاسلرک اختلافات و منازعاتی دکلددر . بونزاع و اختلاف اعلائی کلمہ للہی تسہیل ایتمش اولسہ بیلہ ہر حالہ سبب یکانہ دکلددر . حق پاپاسلر اسلامہ قارشی « متحد جہہ » عرض ایتمکلہ ایشی ہلکہ بر آاز تأخیر ایتمش اولسہ لردی بیلہ ینہ ایرکیچ مغلوب

صیانتلری و مسلمانیلر جانلریله ، باشلریله درعهده ایدرلر . عییده بن الجراح رضی الله عنه جزیه و یرمک شرطیله مسلمانیلرک زیر حکمنه یکی کیرمش خرسیتیانلری بیزانس عسکرینه قارشى حمایه و مدافعه دن اسباب عسکریه یه بناء صرف نظر ایتمه . مضطر قالدینی کون بونلر : « بر مقتضای عهد بورجز اولان سزى مدافعه یه امکان بولامیورز ، دییه جزیه لرینی اعاده یه قالدشمشدی . اولنر ایسه بو علو جنابه ، بو طویولمامش و قایه مفتون اولارق جزیه نك اعاده سنه راضی اولمامش و قلعه لرینی برکون اولکی اقتدیلرینه قارشى مسلمانیلرک حسابنه بالذات مدافعه ایتمشلردی . عمر بن عبدالعزیز رضی الله عنه صلاحاً فتح ایتدینی بر ترکستان شهرى اهالیسنه قارشى فاتح قومانداننك شرائط صلحیه یه بک رعایت کارطاورانمیدینی حضور حا کده اهالی ایله بعد المرافعه تبیین ایتدیکی ایچون شهرى ، اهالی اصلیه سنه تسلیمه قرار و برمش و عسکرینك قبل لفتح بولوندینی یره چکلمه سنی امر ایتش و شهر اهالیسی بو مردانه و عادلانه حکم و قرار اوزرینه طوعاً عرض تسلیمیتی جانیه منت بیلیمشدی . بوکبی وقعه لر هانکی مدنی قومک تاریخ مفاخرنده مقیددر ؟ بونلری هانکی آوروپالینك حوصله منفعت پرستیسی احاطه ایده بیلیر ؟

دینزک بو ساده لکی و جانیه یاقینلنی سایه سنده درکه او بویوک مجاهدینك بو کونکی اخلاقی حکومتسز ، فقیر ، عاجز و هر درلو تشکیلاتدن محروم اولدقلری حالده بوتون آوروپا و آمریقایانك اوعقله حیرت و یرن سطوت و مکننته ، قوجه قوجه میلیونلرینه ، حاصلی مؤلفك بحث ایتدیکی او نامتناهی منابعنه طایانه رق افرادینی چار اقطار جهانیه صالدران میسیونر تشکیلاتی ایله دنیانك هر گوشه سنده قارشیلایشور و پاپاسلرک او سوکیلی جانلرینی اللرندن قاپیورلر . حق ده ایلری یه کیده رك انکلترونك ، فرانسانك ، حتی آمریقایانك تا کوبکندنه آره صیره مهتدیلر قازانیورلر .

ایشته بدوی ، امی بر قومی بو خارق العاده درجات کماله ، دنیاده طویولمامش و بلکه بردها طویولیه حق اولان بو دوره علویه چیقاران هب تربیه محمدیه نك (صلی الله علیه وسلم) افاضه بویوردینی روح اعتلا ایدی . اندیشه نفسی اونوتدیران اعلاى کلمه الله اندیشه سی ، حق هر شیدن اوستون طوتمق غایه سی ایدی . صدر اولک اخلاقی ایسه بوفضائل ایله متخلق اولدقجه ایلریله دیلر . بونلردن تباعد ایتدکجه ده تباعدلری نسبتنده کریله دیلر .

بوتون معانیله سماوی اولان بوکبی دساتیر عالیله عامل اولانلرک قارشیسنه دیکیلوب انکل اولاق ایستیلر بونلرک ضد کامللری ایدی . اولنک ایچون مسلمانیلر نر یه آفاق باصدیلر سه یرلیر کندیلرینی کوکدن یره ایتش برر رها کار دییه تلقی ایتدیلر . ومؤلفك الدن کیتدکلرینه بوقدر اسف ایتدیکی روحلر بردها رجوع ایتمه مک اوزره قارشى صفا

کچدیلر . کندی دینلرنده قالدیلرده راحت راحت و سربستجه آیین دینلرینی اجرا و کار و کسبلریله اشتغال ایدرک پاپاسلرک دیدیشمه لری آره سنده بر برینی ازمکدن ، قتل ایتمکدن خلاص اولدیلر .

مورخ دوستمزک (۱) خرسیتیان دشمنی دیدیکی مسلمانیلر - دائرة طاعتده بولندقجه - خرسیتیانلره خرسیتیانلردن ده دوست اولمشلردر . « دین اسلام قلیچ سایه سنده انتشار ایتدی . حق اولدقجه قناعت حاصل اولایدی قلیچ استعمالنه حاجت قالماددی . » نقراتی ایکیده برده فرنکلر تکرار ایدرلر . بوکون سیف اسلام آرتق مسلمانیلرک الدن دوشمش ، یاخود غلافه کیرمشدر . مسلمانیلرده دنیانك هر طرفنده اومدهش جبار آوروپالیرله قارشى قارشیه ، برون بورونه کلشدرلر . اسکی دنیانك او مخوف جبروتی ، دولتلرک حمایه کرده سی اولان انجیل ناشرلرینك او مددهش میلیونلری آفریقاده ، هندده ، مالاییده ، اوقیانوسیا ده فرد فرد دکلده ، فوج فوج ، قبیله قبیله توسیع دائرة ایتمه سنه مانع اولاییلورمی ؟ دین و عقیده ساحه سنده نصرانیت بوکونده مغلوبدر . دیمک که اسلامک موعظه سی قلیچه ، طویه ، تفنکه ، حق پاره یه غالب کله بیلیمورمش . دیمک که اصل سبب انتشاری قلیچ دکل ایتش .

هله بر خرسیتیانك دینز ایچون قلیچ و آتش دینی دیه سی و اونکله تعیب ایتمه سی قدر عیب برشی یوقدر . دین محمدی (صلی الله علیه وسلم) بر شریعت ایله ظهور ایتمشدر . رسالتناه اقتدمنز عهد عتیقک تبشیر ایتدیکی « صاحب الهراوه Sceptre » نبی طایشاندر . احکام شریعتی تأیید و اقامه ایچون - فرنك تعبیرنجه - عصای حکومتی قوللانمشدر . چونکه حکو- مت و قوت اولماسه پروپاگاندا تأثیریه اللرندن قاچه حق روحلردن طولانی پرنس جنابلری قفاسنده کی آدملر مسلمانیلری هیچ دکلمه اعلاى کلمه الله ایتمکده راحت بر اقاقلر . بناء علیه بر حکومت اسلامیه نك تأسیسی الزمدر . حکومت اولنجه ده اطرافنده قلیچ استعمالنه محل و یره جک دشمنلری اکسیک اولماز . دشمن قارشیسنه کچنجه دخی البته الی باغلی طور وولماز ، حرب ایدیلیر . قلیچ اویناتیلیر . لکن دشمنك قادیلرینی ، چوجوقلرینی ، اختیارلرینی ، حق پاپاسلرینی ، صومعه نشینلرینی اولدیرمه یین ، آغاچلرینی کسمه یین ، اکینلرینی تخریب ایتمه یین ، خلاصه یالکیز ضرر و یره بیان محاربلمه صولت ایدوب ماعداسنه تعرض ایتمه یین اسلام حقوق حربی ایله بو عصر مدیتنده بیله آلآن جاری و معمول به اولان اقوام سائر حقوق حربی مقایسه ایدن کیمسه دین اسلامک بشریتنه نه بویوک خدمت ایتدیکنی - ا کر انصافی وارسه - کورور ، اوکا « دین رحمت » دیمکد اصلاً تردد ایتمز .

دینمه بو معناجه قلیچ دینی دیمک طوغرودر . فقط آتش دینی دیمک محض افترا در . چونکه هر هانکی جانلی بر مخلوق احراق ایتکی نهی ایتمشدر .

عبداء عزى اقدى (اسكيشهر) — بومؤسسەنك دوائر دولتك
ديكر مؤسسائى كې ھم آھنك اوله رقى ايشلەسى لازمكلىر. بونك عكسنى
ادعا ايدەجك ھېچ كېمسەنك اولسادىقنى ظن ايدەرم. بومؤسسەنك
آھنك نام اېچىندە ايشلە بېلىسى اېچون بودجەسەنك كافى مقدار دە
بولونماسى اېجاب ايدىر. باشلىجە رۇظىفەسى ملىك عباداتە ، اعتقاداتە
تائىد بىر طاقم رسائىل نىشر ايدەرك ملىتە اوقوتىدىرمق وملىق ارشاد ايتىك
اولان بومؤسسە ؛ قارشولق اولمادىغىندىن طولايى بووظىفەسى تەماملە
ايفا ايدەمە مشدر. بىم وكالىم زمانىدە بىر تاليف وترجمە ھېتىق واردى.
بوھىئت متخصص ذواتىدىن مراكب اولوب اك مھم وظىفەسى فلسفە
غەربىيە وبعض آثار غەربىيە و دىنىيە بى لسانغزە نقل ايتىك وعىن زمانىدە
آوروپانىك دىن اسلام حقنىدە كى نىشرىاتە مقابله ايتىمكىدى . بوھىئت
قىسە بىر مدت طرفىدە ۷ ، ۸ آثار لسانغزە نقل ونىشرىاتىدە ھىروچھلە
مشكور مساعى كوستردى . بوكون بوھىئت يوقدر . حالبوكة عرض
ايتىدىكم وظىفەلر طولايىسىلە بوھىئەنك وجودى الزمدر .

بناء عليه بوهيئتك تشكيلي ايچون ۲۱۴ نجى فصله ، ۲۰ بىك
ايرالق بر تخصيصات وضعى تكيلىف ايدييورز ، قبولنى رجا ايدهرم .
ماهرافندى (قسطمونى) — افندىلر ، اجتماعياتده ، اقتصادياتده
والحاصل هر خصوصده دين الك مهم بر عاملدر . مثلاً دين ، بر مسلمان
استحقاق حيات ايتديرر . ايشته بودينك معاملات قسمنى ايفا ايدن
ديانت رياستى معيته علمائى ديندن مركب بر انجمن تشكىل ايدلميدر .
ناصل كه معارف وكالتهده بر تأليف و ترجمه هيئتى وارددر . بوكون
دينز حقنده حقيقته غير موافق ، خصوصته مستند آثار نشر ايدلمكده در .
بونلرى رد و جرح ايتك ايچون بهمه حال بويلا بر هيئت تشكىلى شرطدر .
بر طاقم آدملىر چيقور ، قرآن كريمى ياكش صورتده تفسير ايدىيور ؟
ديكرى چيقور ، سراپا دين اسلام علمنده بر تاريخى ، اسلام تاريخى
ديه لسانمه نقل ايدىيور . ايشته بونلره لازم كلن جوابلرى ويرمك ،
طوضرى يى ياكلىشى آيبرمق ايچون عرض ايتديكم هيئتك تشكىلنه موافقت
بويورما كزى رجا ايدرم . برده مأمورين ديانندن بهضيلرينك معاشرى
بك آزدر . اونلركده تزويد معاشرى رجا ايدىيورم .

وهي بك (قره سى) — افنديلر، تشكىلات اساسيه قانوننك ايككنچى
ماده سنده توركيه جمهوريتنك دينى دين اسلامدر، دينلنكدر، فى الحقيقه
افنديلر، حيات مادياتدن عبارت دكلدر. اكر مادياتدن عبارت اولسه يدى
اجتماعى حياتده لزوم قالمازدى . بو دينك ايجاباتنى اجرا ايتك اوزره
بر ديانت ايشلرى رياستى تشكيل ايتمشزدر. شيمدى بنده كزك بوديانت
ايشلرى رياستندن ايتسديكم شى ، هر شيدن اول مسلك واختصاصه ،
عامه عطف اهميت ايتسونلر ، راست كان باشه بر صداريق ، صرتنه
بر لاطه كيهرك دين عالمى بم ديه ميدانه چيقماسون . بو كون كوى

اصل قیلنج و آتش دینی خرسستیانقدر . او خرسستیانلق که انجیلک
- اکر صحت و ثبوتی وار ایسه - روایتہ نظر آ امور حکومتلہ الی
بولاشدیرمیرق راست کلن حکمرانک زیر اطاعتندہ یاشامہ یی و بریناغہ
آنیلان طوقاندن صوکرہ او بر سناغی چویرمہ یی امر ایتشدرد . الا آن
او قویوب طور مقدمہ اولدیغمز بواوا امر انجیلیہ نرہدہ ، خرسستیانلر نرہدہ ؟
قیلنج و آتش دینی خرسستیانقدر . چونکہ بو دینک مؤمنلری
مشرکینک تصاویرہ عبادت آیدیلرینی قبول ایتدکدن صوکرہ شرک ایچندہ
پروردہ اولمش ، ایمپراطورلرک قیلجنہ طایانہرق روما ایمپراطورلغنی قانہ
بویامش ، مشرکدن زیادہ خرسستیان نامنی طاشییان انسانر کسمش ،
عصای حکومتی ایمپراطورلردن پاپالرینہ تسلیم ایتمش ، سلطنت روحانیہ
نامنی ویردکاری دنیوی سلطنتک قوتی ابلہ نیجہ نفوسی قتل ایتمش
و نیجہ جائلری باقشدرد . (اوتودافہ) [۱] لر نیجہ نیجہ اعتقاد مجرملرینی
توبہدن صوکرہ بیلہ (۱) آتشدہ چاییر چاییر یاققدن واز کچمہ مشدرد .
عصرلرچہ اسپانیادہ حکمران اولان مسلمانلردن بوکون اورادہ عجبا
قاج نفوس قالمشدرد ؟ ایکی قطبک آراسنی قابلایان قوجه آمریقا قطعہ سنک
اوجرمسز ، کناہمز سکنہ اصلیه سی بوکون عجبا نرہدہ ؟

قلیج و آتش دینی خرسیتیانقدر . چونکہ پاپالک کویا روحانی
اولان سلطنتدن صییریلوب بوتون یر یوزینه حاکم شوکتلی ، قوتلی
دنیوی حکومتلر تأسیس ایدن خرسیتیانلرک جبراً مدنیتہ صوقق بہانہ سیلہ
اوروپالی اولمایان اقوامک طوپراقلرینی ، ماللرینی ، جانلرینی آلمق و کندی
آرالرندہ کی حرص وطمعہ مستند منازعاتی فصل ایتمک ایچین قوللاندقلری
آلات قلیج ایلہ برابر طوپ ، تفک ، ماین ، بومبا ، مخنق و محرق
غاز کی ہب آتشن ادواتدر .

مؤلفك ذم و تشييعه قارشى غير مسلم حررلردن ده انصافدها ياقين عبارات ايله استشهد ايتمكى يك آرزو ايدردم . فقط سوز اوزاديني وائباتى مطلوب اولان غرضكارلق دهها شو ايلك فقره دهكى كندى سوزلريله مع زياده ثبوت بولدينى ايجون بوندن واز كچدم . ايلريكى فقره لرده ده ذاتاً دعوا مزك شو اهدينه كندى عبارده لرنده بول بول تصادف ايدم جكمز جهتله قارئين كرامى دهها زياده اشغاله محل يوقدر .

اصول تعلیم

« طائیف »

یکی بر ہیئت علمیہ

رياست رياسته مربوط بر هيئت متفحصه ذك تشكيلی مقننه بوبوك

ملت مجلسك شايداه شكرانه بر قرارى

بویوک ملت مجلسنده دیانت ایشلری ریاستی بودجه‌سی مناسبتیه جریان ایدن مذاکره‌لری اهمیتنه مبنی عیناً آشاغی‌یه درج ایدیورز :

[۱] آتش‌اله یاقه جزاسی حقند، انکیز بیون حکمه‌لرینک اعلام دینسی .